

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obnoje izdanje stane:
za leto mesec . . . 1.00, izven Avstrije 1.40
za tri mesece . . . 2.60 . . . 3.60
za pol leta . . . 5.00 . . . 7.00
za vsa leta . . . 10.00 . . . 14.00
Na naročbe brez priložne naravnane se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 v. n.,
izven Trsta po 3 v. n., sobotne večerno
izdanje v Trstu 4 v. n., izven Trsta 5 v. n.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v poštu; za
naslove z dobriimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnica in javnopravna, da-
maši oglašje itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 11. Vse pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naravnane, reklamacije in oglase spre-
jema uredništvo ulice Molina pi-
salo št. 3, II. nadst. Oprete reklamacije
se prete po poštnico.

„Edinost je moč“.

Madjarski upliv na vnanjo politiko.

Veseli je Madjarov na odstopu g. grofa Kalnokyja se je že ohladilo dokaj. Svitati jim je jelo v glavi, da iz te „zmage“, pri-
borjene nad grofom Kalnokyjem, se utegnejo
izciniti posledice, katerih ost bode obrnena
proti njim samim. Grof Kalnoky se je umak-
nil pred nečistim orožjem — pred drzno zlo-
rabo uradnih tajnosti, toda umaknila se je
le njegova oseba; vzroki pa, ki so ga str-
moglavili, so še vedno tu kot živi vir bodo-
čim stvarnim sporom. Na obzorju tam je že
videti znamenja prihodnjega boja ob vpraša-
nju: ali smeje ogrski politikite-
rorizovati tudi ministra za vnanje
stvari, ali sme ogrska nadutost na-
rekovati smér tudi naši vnanji
politiki? Av tem boju ogrska go-
spoda ne bodo imeli proti sebi
le osebe ministra za vnanje stvari,
ampak vse druge činitelje, kojim
pristoji prva beseda v vnanji politiki. In ko-
likor poznamo stare tradicije teh visokih
činiteljev, smemo že danes reči, da se isti ne
bodo dali potisniti na ona opolzila tla, na
kajih jih žele videti madjarski oblastneži: v
boj proti oni velesili, pred kojo je moral
kapitulirati celó Bismarck (ki ima nekaj več
soli v glavi, nego, recimo, Banffy), — v boj
proti Rimu. Madjarski mogotci pravijo
sicer, da so to, kar hočejo, liberalna in na-
predna načela, in gospod Banffy je zažugal
te dni v liberalnem klubu, da bode umel tudi
v vnanji politiki uveljaviti ta načela — ali
uprav taka žuganja utegnejo postati jako
nevarna za one, ki se jih poslužujejo. Potr-
pežljivost visokih krogov je sicer velika, ali
tudi tej potrpežljivosti so predčrtane meje.
In ako se bodo Madjari drznili stegniti svojo
roke preko te meje, potem nastane boj, ne
med Kalnokyjem in Banffyjem, ampak med
tradicijami Kóssutovimi in avstrijskimi tra-
dicijami. Ne treba praviti, kdo mora podleči v
tem boju. Mnogo so grešili Madjari na račun
avstrijske potrpežljivosti in omamljeni so po
doseženih vseh — ali sedaj je mera polna.
Reakcija mora priti proti toliki zlorabi potr-
pežljivosti in dobrohotnosti in ravno kar izvr-
šitvo se premembo v ministerstvu za vnanje
stvari, prehod vodstva naše vnanje politike iz
iz dosedanjih ogrskih v poljske roke, je morda
amatirati kot prvi stadij nastopajoče in z ozirom
na ukupne koristi države tudi neizogibno po-
trebne reakcije. Da bi se nas pa ne razumelo
krivo, moramo pridoletu ta še par pripomb.
Tudi mi smo za to — kar odgovarja tudi
duhu konstitucionalne države — da je pri-
voliti parlamentu primeren upliv na vodstvo
vnanje politike. In ker imamo že pri nas dr-
žavno obliko dualizma, ker je namreč dr-
žava naša razdeljena na dve polovici, vsaka
s posebno upravo, posebno vlado in posebnim
parlamentom, bilo bi le logično, da sta oba
parlamenta enakomerno deležna upliva na
vnanjo politiko. Nič bi torej ne imeli proti
temu, ako bi ogrski parlament uplival na
vnanje stvari v tisti meri, ki bi bila primerna
njegovi veljavi in pa bremenom, ki jih nosi
onostranska državna polovica za ukupne
stvari obeh držav. Ali kakor je bilo dosedaj
razmerje med našim in ogrskim parlamentom,
kolikor se dostaja upliva na našo vnanjo po-
litiko, moramo reči, da je bilo to razmerje
ne le krivično, ampak tudi nezdravo in po-
leg tega tudi pogubno za državo.

V ogrskem parlamentu odpirajo gospóda
ob vsaki najneznatnejši zadevi — kakor je
nedavno prav dobro pripomnil „Grazer Volks-
blatt“ — usta seženj na široko, dočim se
gospóda v našem avstrijskem parlamentu v
svetem strahu izogibljajo najhujših dotiki z
vnanjimi stvarmi, češ, da take stvari spadajo
v delokrog ministra za vnanje stvari in da
v ta delokrog nima nikdo pravice posezati.

Naj gospod minister za vnanje stvari
ukrene kar koli hoče, in ako to, kar je ukre-
nil, ni po godu madjarskim politikom, kar
hkratu akočijo po koncu v ogrskem parla-
mentu ter pozivljajo na odgovor svojega mi-
nistrskega predsednika, da-li je bil obveščen
o tem, kar se je nameravalo in da-li je po-
rabil ves svoj vpliv, ki mu pristojajo po duhu
ustave.

Tako delajo na Ogrskem. Drugače pri
nas. Naš parlament ostaja nem tudi tedaj,
ko se vrše najvažnejše stvari. Da je temu
res tako, pričajo nam najjasnejše dogodki iz
najnovejših dobe, kojih žrtva je postal grof
Kalnoky. V ogrskem parlamentu so interpe-
lovali od vseh strani, da se je kar iskriilo, a
min. predsednik ogrski — da se ubrani sitnih
interpelantov — je zagrešal indiskrecijo za
indiskrecijo brezaktantnost za brezaktantnostjo, zlo-
rabé celó strogo uradne tajnosti. In da varuje
upliv ogrskega parlamenta na vnanjo politiko,
ni mu bilo miru ni po dnevi ni po noči, ne-
prenehoma je bil na potu, iz Budimpešte na
Dunaj in z Dunaja v Budimpešto. Izid sporu
med Kalnokyjem in Banffyjem je znan: prvi
se je moral umakniti.

In kako je bilo isti bip v našem parla-
mentu? V očigled madjarski brezobzirnosti,
podobni za las krutemu terorizmu, sta sma-
trala posl. Liechtenstein in Dipauli za svojo
dolžnost, da interpelujeta vlado o oni zna-
meniti noti grofa Kalnokyja do barona Ban-
ffyja o potovanju papeževnega nuncija Agliar-
dija, v kateri noti se je grof Kalnoky na
pol postavil na stališče madjarskih politikov,
češ, da je nuncij, potuje po Ogrskem, pre-
korčil svoj delokrog. Ta nota je močno
vznemirila vse konservativne kroge, kajti
grof Kalnoky se je tu dotaknil stvari, ki
poseza občutno v kardinalno točko konser-
vativnega programa. In kakó je odgovoril
naš ministerski predsednik knez Windisch-
grätz — sam konservativec od nog do glave
— na omenjeni interpelaciji? Rekal je jedno-
stavno: da ne more ničesar odgo-
vori, ker te stvari spadajo v de-
lokrog ministra za vnanje stvari.

Koliko razlike torej v postopanju! Iz
te različenosti v praksi, navadni pri nas in na
Ogrskem, izcimilo se je povsem nenaravno,
krivično, za državo pogubno in — tudi to
treba naglašati — za naš parlamentarni za-
stop ne posebno častno razmerje. Tej brez-
obzirnosti na ogrski strani in bojazljivosti na
naši strani je posledica le ta, da v naši
vnanji politiki odločno in absolutno nadvla-
duje ogrski upliv, da smatragi Ogrji ves kom-
pleks vnanje politike kot svojo lastno doméno.
A naš parlament je popolnoma obnemogel ob
svetovnih vprašanjih, ob sporih, iz kojih
lahko nastanejo hude vojske — ko gre torej
za življenje in zdravje tisočev in tisočev
ljudij in za blaginjo celih držav.

Sedaj pa nam je pomisliti, koje je vo-
dilno načelo Madjarom gledé na vnanjo po-
litiko. Srd do Rusije! Okolo te ósi suče
se vsa vnanja politika Madjarov. Ako pa po-
mislimo nadalje, kako tesno se dotikajo ruske
in naše koristi n. pr. na balkanskem polu-
otoku, jasno nam je takoj, do kakih groznih
konfliktov bi moralo priti, ako bi v vnanji po-
litiki konečno in definitivno zmagal madjar-
ski srd nad zdravim razumevanjem koristi
ukupne države, ako bi zašli v spore se so-
sednjo državo, s katero prav lahko ži-
vimo v zlatem miru.

Zato bi bilo želeti, da se vzdrami naš
parlament; da zasnuje krepko protitežje proti
madjarskemu uplivu. Zato pozdravljamo po-
sebnim veseljem interpelacijo českega posl.
Kaftana v predvčerajšnji seji poslanske zbor-
nice — glej politične vesti! —, ki je zahte-
val od ministerskega predsednika odgovora
o vzrokih odstopa grofa Kalno-
kyja in o načinu imenovanja grofa

Goluhovskega ministrom za vna-
nje stvari.

Tako je prav: avstrijski upliv
proti madjarskemu uplivu!

Politiške vesti.

Državni zbor. V poslanski zbor-
nici so imeli predvčerajšnjem zopet vihar,
prišlo je do hudih spopadov med koalicijo in
opozicijskimi strankami. Zlasti so poslanci
Steinwender, Gesmann, Perners-
torfer hudo pritiskali na koalicijo. Nada-
ljevala se je razprava o preosnovi dav-
kov. Do prvega spopada je prišlo, ko so
glasovali o §. določujočem, da morajo ce-
nilni zapisniki biti izloženi na ogled skozi
14 dni. Opozicija je protestovala trde, da se
glasovanje ni vršilo pravilno. Opozicija je
zahtevala, da naj se glasuje po imeni, v kar
ni hotel dovoliti predsednik. Poslanec Stein-
wender je vskliknil na to: „To so parla-
mentarna sleparstva! To so že neznosne raz-
mere! Ali gospodje nam poplačajo to, kajti
njih zakon ne pride nikdar več do veljave.“

Po teh besedah je navstal takov vrišč,
da se zahtevali nekateri, da naj se zaključí
seja. Predlog, da bi se zaključila seja, ni bil
vsprejet. In zopet je zabučal vihar po zbor-
nici. Ko se je nekoliko poglelo razburjenje,
stavili so poslanec Kaizl in tovariši nujni
predlog, da odsek za volilno preosnovo
mora poročati v teku 14 dni. Minister za
notranje stvari, markiz Bacquehem, je poja-
nil na to, da ta interpelacija nima več ni-
kakakega pomena, kajti pododsek je še dovr-
šil svoje delo in bode skero stavil svoje pre-
dloge odseku za volilno preosnovo. Govorniku
je večina pritrdjevala burno. — Potem si je
pa Pernersdorfer pošeno privoščil poljski
klub in vso koalicijo. Razburjenje pa je pri-
kipelo do vrhunca, ko je nemškoliberalni po-
slanec dr. Menger obdolžil opozicijo, da
se svojim surovim in brutalnim postopanjem
kompromituje volilno preosnovo. Vrišč, ki je
navstal po teh nepremišljenih besedah, je
nepopisen. Opozicija je upila: Mi nečemo
trpeti takega zasramovanja! Odatopite, umak-
nite se, drugače nas mine potrpežljivost.
Slednjič je vskliknil antisemit dr. Steiner:
Dr. Menger stoji tako nizko, da nas niti ne
more razžaliti! S tem je bil konec temu pri-
zoru iz delovanja naše poslanske zbornice za
— obči blagor! Nujnost predloga Kaizlovega
je seveda zbornica odklonila.

Finančni minister Plener je odgovoril
posl. Suessu, da se vlada hoče baviti z vpra-
šanjem, kako se je postaviti proti mednarod-
nemu kartelu v trgovini s petrolejem.

Slednjič je česki poslanec Kaftan sta-
vil jako važno in povsem umestno interpe-
lacijo; vprašal je ministerskega predsednika
o vzrokih odstopa ministra Kal-
nokyja, ali je ministerski pred-
sednik uveljavil svoj upliv pri
imenovanju Goluhovskega no-
vim ministrom za vnanje stvari,
ali se je to imenovanje prijavilo
ministerskemu predsedniku po-
sebnim cesarskim ročnim pis-
mom, in ako se je, zakaj ni istega
prijavil zbornici? Dobro je, da je
tudi naša poslanska zbornica jela posnemati
ogrsko zbornico. Zakaj? O tem govorimo
danes na uvodnem mestu.

Nuncij Agliardi. Z nunciju neprijazne
strani trde, da je papež sam sedaj uverjen,
da po znanih dohodkih nunciju Agliardiju ne
bo obstanka na Dunaju. Papežovo tajištvo
da se sedaj bavi z vprašanjem, na kakov
način naj bi se odpozval nuncij Agliardi, da
ne bi izgledalo kakor da so zmagale
teorije Banffyjeve o pravicah papeže-
vega nuncija. Isti viri označujejo ali
Vannutellija ali Galimbertija naslednikom

Agliardiju. Koliko je resnice je teh vestih,
mi seveda ne moremo vedeti, to pa je go-
tovo, da iz teh vestij odsejajo — želje ži-
dovskega liberalizma.

Rusija in sv. Stolica. Pooblaščen mi-
nister ruski pri sv. Stolici, Izvolski, priredil
je banket v čast novoimenovanemu nadškofu
Varšavskemu, Popielu. Minister je nazdravil
nadškofu izreki nado, da mu bode še čisto
prilika, videti ga v Rimu. To zdravilca je
— tako poroča „Reichspost“ — jako značilna
za odnose med Vatikanom in Rusijo.

Volilno gibanje v Italiji. Crispiju
pójde trda pri predstojeh volitvah, ako je
res, da so se združili odlični parlamentarci
di Rudini, Brin in Luzzate v zaroto proti
staremu Francescotu, to pa tem bolj, ker
poslednji ne more z gotovostjo računati niti
na mnoge svoje lastne somišljenike. Trdo
mu pójde torej, ali prodreti utegne vendar
le pomočjo — poznanih sredstev. Saj je g.
Crispi na glasu, kako ume „voditi“ volitve
in kako ume mašiti usta svojim političkim
nasprotnikom.

V Parizu hočejo letos, ob petindvajset-
letnici francosko-nemške vojne, postaviti spo-
menik v tej vojni padlim francoskim voja-
kom. Tako je sklenil ministerski svet
francoski.

Različne vesti.

Našim čitateljem. Čč. naše naroč-
nike in sploh prijatelje našega lista opo-
zarjamo, da zaradi današnjega praznika
odpade danes večerno izdanje „Edinosti“
(izdanje za petek 24. t. m.) Prihodnje
izdanje izide v soboto, dne 25. t. m. ob
6. uri zjutraj.

Deželnozbornske volitve v Istri. Predvče-
rajnjem so volila mesta. Povedali smo že, da
je naša stranka sijajno zmagala v volilnem
okraju Volosko-Kastav. Dr. Andrej Stan-
ger je dobil 125 glasov, nasprotni kandidat
Andreicich pa 62 glasov. — Zanimiva
za nas je bila le še volitev v volilnem okraju
Pazin-Labin-Plomin. Dasi smo podlegli tu,
vendar beležimo zadovoljstvom, da je naša
stvar lepo napredovala v mestni občini Pa-
zinski, kajti naš kandidat je dobil 135, nas-
protnik pa le 79 glasov. Zmago na italijan-
sko stran sti nagnili mesteci Plomin in La-
binj, kjer imajo Lahi vse v svojih rokah. V
ostalih mestnih volilnih okrajih so bili izvo-
ljeni nastopni laški kandidati: dr. Ivan
Canziani, dr. Gambini, dr. Matevž Bartoli,
Avguštin Tomasi, dr. Fran Costantini, Niko-
laj Venier, Innocenc Chersich, Ivan Vidulich,
dr. Campitelli in dr. Rizzi. Trgovinska zbor-
nica v Rovinju je izvolila dra. Josipa Babbo
in Feliksa Gleserja.

Imenovanja pri pošti. Vojaška aspiranta
Fran Bjekar in Rudolf Stock sta
imenovana poštoma asistentoma v področju
tržaškega poštnege ravnateljstva.

**Doneski za meško podružnico sv. Cirila
in Metoda v Trstu.** Pri veselici „Danice“ na
Kontovelju se je nabralo 17 kron 22 stot.
Gosp. Jaklič je daroval 2 kroni. — Nadalje
sta darovala Polhogradski 20 stot. in gosp.
Sime Ivanović 40 stot. V Rimanjli se je
nabralo med tamošnjimi mladenci 7 kron 20
stot. in sicer meseca marca t. l. — ta svota
se pa ni mogla popred izročiti podružnici
radi bolezní nabiratelja. — Po pogrebu go-
spoda Ivana Daneva na Opčinah se je na-
bralo 10 kron. — Pri ženitvi J. B. v Sv.
Križu se je nabralo med veselimi gosti 5
kron.

Zakrament sv. birme. Letos bode delil
tržaško-koperski škof msgr. dr. Glavina
zakrament sv. birme v Trstu v tem-le redu:
Dne 2. in 3. junija (na binkoštno nedeljo in
ponedeljek) v stolni cerkvi pri sv. Justu po
končani slovesni sv. maši, ki prične ob 10.

uri; v torek dne 4. junija v župni cerkvi pri sv. Mariji Gornji (so. jezuitih) ob 11. uri; v četrtek dne 6. junija v župni cerkvi pri sv. Antonu novem ob 11. uri; v soboto dne 8. junija v župni cerkvi pri Mariji Pomagaj (sv. Antonu starem) ob 11. uri in v nedeljo, dne 9. junija v župni cerkvi pri sv. Jakobu ob 10½ uri.

Tržaški službeni list za Ljubljano. „Adria“ objavlja VII. izkaz milodarov za Ljubljano in okolico. V tem izkazu so darila, nabrana po inicijativi tržaškega škof. ordinarijata po župnih cerkvah v znesku 800 gl., okraja Sežanskega zbirka 626 gl. 49 nvč.; okraja Gradišanskega 448 gl. 50 nvč.; zbirka občine Lovran 131 gl. 50 nvč. — Vsega je nabral ta list 11.382 gl. 31 nvč., 240 frankov in 15 lir.

Inozemske odlikovanje. Knez Nikola Črnogorski je podelil višjemu ravnatelju pošte in brzojava v Trstu, vitezu Karlu Pokornyju, poveljniški križec Danilovega reda.

Koncert gojenk go. Podgornik-Tolomej. Minolo nedeljo ob 11½ uri je bila v dvorani društva „Schiller“ poskušnja gojenk izborne pianistinje gospe Podgornik-Tolomej. Ta „poskušnja“ pa je bil pravi in pravcati koncert, kajti v obširnem vsprejemu bile so razne točke glasbenih velikanih, za katerih točno izvršitev je treba temeljite muzikalne vzgoje in pa dovršene tehnike. Gojenke gospe Podgornikove (13 njih) in 1 gojenec, pokazali so nam o tej priliki, da so se pod vodstvom izborne pianistinje naučili toliko, da so nekateri izmed njih že na najboljši poti do umetniške dovršenosti. Mnogoštevilno, izbrano občinstvo je odlikovalo za služenim priznanjem mlade gojenke, gospe Podgornikovi pa je prirejalo presrečnih ovacij. Gojenke in gojenec pokazali so svojo hvaležnost učiteljici s tem, da so ji poklonili dragoceno uro in krasen šopak cvetlic. — I mi se veselimo, da vendar le zmaga zmisel za pravo umetnost nad tendencijsnostjo onih krutežev, ki bi hoteli tudi na to nevtiralno, mednarodno polje zanesti strup narodne strasti. Tem bolj se moramo čuditi naši „Triester Ztg.“, da niti z jedno samo besedo ne omenja tega znamenitega koncerta. Kje neki tliči vzrok tej pristranosti??

Na Goriškem je treba več posejilnic ustanoviti. To so spoznali ondodni domoljubi in društvo „Zveza slovenskih posejilnic v Celji“, ki ima namen, da povspesuje ustanovitve novih, in zdravo razvijanje starih deurnih zavodov te vrste. Na Goriškem je namreč z ozirom na druge slovenske pokrajine še premalo posejilnic; več sodnijskih okrajev je brez njih. Kar pa je že posejilnic ustanovljenih ondi, vse prav dobro delujejo, če tudi še le prav malo časa, osobito posejilnice v Gorici, v Cerknem in v Tolminu. Sicer pa so posejilnice še v Ajdovščini, v Sebeljah in v Nabrežini. O ustanovitvi še drugih novih posejilnic na Goriškem so se že v prejšnjih letih domoljubi posvetovali. V Komnu n. pr. je hotel ranjki dekan Harmel posejilnico ustanoviti, kar bi se mu bilo gotovo posrečilo, ako ga ne bi bila smrt prehitela; v Kobaridu je bil tudi že večkrat govor o potrebi posejilnic; enako se v Kanalu domoljubi za stvar zanimajo. O vseh teh razmerah je društvo „Zveza slov. posejilnic“, dobro podučeno in hoče letos o Binkoštih v sledeče kraje poslati svojega zastopnika, da skliče ondi občne zboru v namen ustanovitve posejilnic, namreč: v Bovec, Kobarid, Kanal, Komen in Sežano. Zato opozarjamo domoljube v teh krajih, da blagovolje ljudstvu že prej razodevati pomen in namen posejilnic in da se že prej dogovorijo, kateri možje bi nove denarne zavode vodili. Zastopnik, ki ga odpošlje „Zveza“, se ne bode mogel nikjer dolgo muditi, zato je želeli, da najde že povsodi rodovitna tla, kamor namerava sejati seme za nove slovenske posejilnice na Goriškem.

Društvo „Zveza slovenskih posejilnic“ v Celji vabi s tem k ustanovnemu občnemu zboru „Posejilnice v Kanalu“, ki bode v soboto, 1. junija t. l. ob 2. popoldne s sledečim dnevnim redom: 1.) Razgovor o pravilih. 2. Pristop združnikov. 3. volitev načelnstva in nadzorstva. Društvo bode zastopal društveni nadzornik gospod Ivan Lapajne iz Krškega. Zborovanje se bode vršilo v prostorih občinske hiše.

Pevsko društvo v Šturiji priredi prihodnjo nedeljo dne 26. maja 1895. javno veselico na krasnem prostorišču g. Ivana Šapla v prid sobratom našim, vslad strašnega potresa prizadetim v Ljubljani in okolici. Vstopnina 20 kr., sedež 30 kr. Začetek ob 4. uri pop., na to svobodna zabava s petjem moškega in mešanega pevskega zbora Šturškega. Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno vsprejemajo. K obilni udeležbi najljubneje vabi ODBOR.

Znameniti skladatelj Fran Suppé je umrl v torek na Dunaju v petinsedemdesetem letu svoje dobe. Suppé je zložil veliko številno operet.

Tržaški peki in pa nedeljski počitek. Proti sklepu večine tukajšnje pekovske zadruge, da se namreč pekarni zapro ob nedeljah že ob 2 pop. in to v dobi od 1. maja do 30. septembra, namenjati uložiti ugovor pri namestništvu zadruge gostilničarjev in za druga kavararjeve. Jednak utok hočejo uložiti oni peki, ki so bili nasprotni omenjenemu sklepu in pa prodajalci kruha. V ta namen nabirajo podpise.

Južna železnica je imela v minolem letu 21.493.548 gl. skupnih dohodkov, izdatkov pa 18.672.110 gl. Prebitok znaša torej 2.821.434 gl. Gospodje delničarji dobe torej snažno dividendo.

Poroka na smrtni postelji. Nesrečni tažak Knapic, katerega je težko ranil besni Čiriger na parniku „Napried“, kakor smo obširneje sporočili v poslednjem izdanju našega lista, bori se vedno še s smrtjo. Da ni že umrl, zahvaliti ima se jedino le krepki svoji naravi. Ko se je bil nekoliko zavelel, izrekel je željo, da bi poročil svojo družico, 39letno Marijo Gakič iz Vrtojbe. Seveda je storilo vodstvo bolnišnice takoj vse potrebne korake, da vstrože želji — umirajočega. Mestni magistrat je takoj dovolil, da odpade navadni cerkveni oklic, kakor dovoljuje v takih slučajih avstrijski zakon poroko „in articulo mortis“. Predvčerajšnjem ob 5. uri pop. vrnila se je v mestni bolnišnici ta ganljiva poroka. Poleg Knapičeve postelje postavili so oltar: poročenca zvezal je bolnišniški župnik don Seunig. Za priči bila sta dva bolnika. Knapic se je popolnoma zavedal; z jasnim glasom odgovarjal je na vprašanja duhovnika. Po končani ceremoniji zalile so mu solze oči; žena njegova vrgla se je lhteča na ljubljene svojega soproga — na smrtni postelji. Na Knapičevem licu videti je bilo sijaj duševne zadovoljnosti. Ubogo ženske mogli so odpraviti od ranjenega le s tem, da so ji dovolili, naj se vrne kadar ji drago.

Ubijalec Čiriger. Predvčerajšnjem pripeljali so ubijalca Čirigerja v mrtvašnico mestne bolnišnice pred truplo žrtve njegove besnosti — nesrečnega Jurija Tomažiča. Čirigerja pogled na razmesarjeno truplo, čigar lice je bilo strašno spremenjeno, ni ganil čisto nič. Priznal je povsem mirno, da je on razmesavil Tomažiča in Knapiča, toda odločno je trdil, da se je branil pred njima, kajti ona dva sta ga napadla (!). Ubijalca so zatem zopet zaprli v sobo za opazovanje.

Razprava zaradi motenja vere. Predvčerajšnjem stal je pred tukajšnjim deželnim sodiščem oni madjarski bogokletnik, ki je na Veliki četrtek v Barkovljah streljal in metal kamenje na improvizovano podobo križanega Izveličarja. Kako se je dogodilo to bogokletstvo, opisali smo svoječasno že takó obširno, da se moremo danes omejiti le na najvažnejše točke razprave same. Obtožen je 34letni magazinir Pavel Lipsich iz Kötna na Ogorskem, službujoč pri tvrdki Gara & Blau v Barkovljah, hudodelstva motenja vere v smislu §. 122 a) in b) kaz. zak. ki naj se po določbah istega kaz. zakona kaznuje po §. 123 z večjo kaznijo. Sodišču je predsedoval svetovalec Legat; javni tožitelj je bil državni pravdnik Taddei, obtožena je branil odvetnik dr. Daurant.

Obtoženec je priznal, da si je zbil dve mali deski v obliki črke „T“ ter da je pripel na isti iz papirja izrezano žensko podobo; priznal je tudi, da je na to „tarčo“ pričvrstil 2 sveči, ker je bilo v magazinu mračno; priznal je, da je jedenkrat ustrelil na križ, ne da bi ga bil zadel, taji pa, da bi bil rekel težaku Pertotu (po domače Kral): „Vidiš svojega Kristusa; sedaj ga ustrelim, da ga ne bodo mogli več nositi v procesiji!“ Isto tako taji, da bi bil metal kamenje na podobo,

ampak pravi, da je vrgel vanjo samo kos lesa, da se prepriča, je-li bi z roko bolje pogodil kakor pa iz puške. H koncu trdi, da so to „šalo“ ogradili težaki iz maščevanja, ker jo bil zelo strog žnjimi, zlasti s Pertotom. — Branitelj je na to zahteval, da se zaslišijo še druge priče, med njimi Barkovljanski Capovila Lodovico Visentini, katere naj bi potrdile, da to dejstvo med ljudstvom ni napravilo takega utisa, kakor trdijo težaki, ki so bili prisotni pri streljanju. Vse te priče da so vzele stvar le za „šalo“, Sodišču pa je po zaslišanju ostalih prič odbilo to zahtevo, ker je stvar jasna že sama o sebi.

Glavna priča, težak Ivan Pertot, po domače Kral, je povedal z nova, kako se je stvar dogodila. Potrdil je Lipsicheve besede, potrdil, da je isti metal kamenje na podobo, ker je z zrnjem ni pogodil. Povedal je tudi, da je bila papirnata podoba možka, samo glavo da je imela žensko, na prsih pa rdeč madež; tudi roki sti bili razpeti, kakor pri križanem Zveličarju. Trosočim glasom je povedal, kako ga je bolelo srce, videvsčega to bogokletno dejanje, kajti on je jako bogaboječ. Po njegovem mišljenju hotel se je Lipsich norčevati iz njegove bogaboječnosti. Ljudstvo v Barkovljah bilo je, doznave o tem dejanju, tako razjarjeno, da je župnik na belo nedeljo odredil službo božjo in posebne molitve, da odvrne Božjo jezo. Med Pertotom in Lipsichem pa so bili najboljši odnošaji; Lipsich je ravnal s Pertotom vedno dobrohotno in se celo večkrat pošalil z njim.

Priče težaki Fran Habe, Jakob Miceli in Anton Temporal so se izrekle popolnoma v smislu obtožbe; vodja orožniške postaje Ivan Tomasič pa je povedal to, kar so mu pravile druge priče. — Potem so prečitali razne spise, med katerimi pol. svedoče o ponašanju Lipsichevem. Obtoženec ni bil še nikdar kaznovan in sploh so informacije ugodne zanj. Javni tožitelj je zatem, ozirom na veliko pohujšanje, katero je povzročil Lipsich, zahteval, da se ga kaznuje najstrožje, t. j. da se mu po določbah kazenskega zakona odmeri od 1 do 5 let ječe in da se ga izžene iz avstrijskih kronovin. Ta govor je pobijal branitelj, češ, da obtožba ni utemeljena, kajti ista da se oslanja na pretirane (?) izjave nekaterih neomikanih prič. Zato je zahteval, da se kaznuje Lipsich le zaradi prestopka žaljenja vere. — Sodišču bilo je popolnoma osvedočeno o velikosti Lipsichevega pregreška ter ga obosodilo na 14 mesečno ječo. Po prestani kazni odžene se Lipsich, ki je ogrsk podanik, iz tostranske državne polovice.

Ta razsodba bode gotovo najblagodejnejše vplivala na žaljeni verski čut Barkovljanskega prebivalstva in sploh vsakega vernega kristjana. Zadovoljstvom beležimo tudi mi to sicer strogo, toda zaslužno kazeno, zlečič, da bi imeli ljudje okoli „Piccola“ boljše nazore o verskem čutu katoličanov. Saj so ti brezdušni ljudje že s početka hoteli nekako vplivati na javno menenje, opisujoči vso stvar kot „nedolžno šalo“. Hvala Bogu, — sedaj je spregovorila pravica!

Mrtlica v — zapuščino. V Parizu živel je krovec Chavel s svojo sestrčico že 28let v jedni in isti hiši. Poslednji čas pa je ona jela bolehati, on pa prišel ob zaslužek. Zabredla sta v dolgove, lastnik hiše pa jima je odpovedal stanovanje, ker nista mogla plačati najemščine. Sklenila sta umreti. Na mizo sta napravila cvetlice, se praznično oblekla in zaprla sobo. Zakurila sta v sredi sobe oglje in napila se čipja. Seveda sta bila v kratkem mrtva. Ko so ljudje ulemili v sobo, našli so na mizi pismo, v katerem sta nesrečneža izjavila, da sta se usmrtila iz revščine. Ker pa sta svojemu hišnemu gospodarju, ki ima več milijonov premoženja, dolžna 150 frankov stanarine, zapuščata mu svoji trupli v odškodnino. Proda naj ju zdravnikom.

Ubegla prisiljenca. Po noči od 18. na 19. t. m. ubegla sta iz Ljubljanske prisilne delavnice 19letni Edvard Mühlingen iz Dolnje Avstrije in 28letni Fran Noč iz Breznice pri Radovljici.

Policijsko. Fratar M., stanujoč v ulici S. Martiri, prijavil je komisarijatu v ulici Scussa, da mu je te dni nekdo med tem, ko se je kopal v jedni tukajšnjih kopelji, ukradel iz listnice jeden petak. Te tatvine sumiči služabnika kopelji, F., kateri je več-

krat prišel k njemu v sobico, ne da bi imel tam kaj opraviti ter se motovilil okolo njegove obleke. — Neznani tat je ulomil v pisarno g. Vincenca Sancina v Šklednju hāt. 212 ter ukradel iz pisalne mize 12 gl. — 26letnega kovača Josipa M. iz Sežane so zaprli, ker je ukradel lastniku jahalnice g. Hagenauerju razno orodje vredno 20 gl.

Koledar. Danes (23.) Kristusov vnebohod. Dezidezij, škof. — Jutri (24.): Marija Devica, pomoč kristijanov. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 25 min., zatoni ob 7. uri zjutraj 17.5 stop., ob 2 pop. 22 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 22. Veliki knez Peter je dospel sinoči iz Baden-Badna na Dunaj.

Budimpešta 22. Glasom „Budapester Correspondenz“ izvole grofa Aladarja Andrássyja predsednikom, Kolomana Szella podpredsednikom ogrske delegacije.

Peterburg 21. „Bors. Zeitg.“ spominja, da sta bila sedanji ruski poslanik na Dunaju grof Kapnist in grof Goluhewski vedno v zvezi med seboj, ko sta bila zajedno v Parizu kot svetnika pri poslanstvu. Omenjeni list meni, da to osebnostno prijateljstvo ne ostane brez blagodejnega vpliva ter da pripomore do temeljitega utrjevanja odnošajev med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

Trgovinske brojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 7.54 — 7.56. Pšenica za maj-juni 1895 7.32 do 7.33. Oves za jesen 6.01 — 6.03. Rž za jesen 6.40 — 6.42. Kruza za maj-juni 6.34 — 6.35. Za juli-avgust 6.50 — 6.52. Pšenica nova od 78 kil. f. 7.35 — 7.40 od 79 kil. f. 7.40 — 7.45, od 80 kil. f. 7.45 — 7.50, od 81 kil. f. 7.50 — 7.55, od 82 kil. f. 7.55 — 7.60. Ječmen 6.55 — 6.58; prosa 6.20 — 6.20, rž nova 6.35 — 6.45. Pšenica bolje Predaja 30000 mt. stot. Kruza 5 ne cenijo. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za maj f. 18.75. nova letina 14.05. jako rastoče.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29 — 29.50. Mai sept. f. 29.50 — 30. — Concaas 29.75 — — — Četvrti 30.50 — — — V glavah (sodihi) 31 — — —

Kava. Kava Santos good average za maj 76.75. za september 85. —

Hamburg. Santos good average za maj 77. — september 76.25 december 74.25. mirno.

Dunajska borza 22. maja. 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.35	101.35
„ „ „ v srebru	101.35	101.40
Avstrijska renta v zlatu	123.85	123.85
„ „ „ v kronah	101.50	101.50
Kreditne sklepe	397.50	397.75
London 10 let	122.10	122.05
Napoleoni	9.67½	9.67½
20 mark	11.99	11.92
100 italj. lir	40.20	40.20

Izvrstno c. kr. lek. priv.

Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero so se splošno uvedle valed njih preprostosti, trpečnosti, lahke uporabe za vsake reje trt itd. pr. dajejo, dasi so mnogo zboljane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i družb. v Trstu

Cenike odpošiljajo na zahtevanje franco.

Na vas c. kr. poštne urade pošiljajo popolne škropilnice franke, proti povseku 10 gl.

Izdelujejo tudi stroje za prženje s žveplom, neprestano delujejo stiskalnice itd.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 vhod piazza della Caserma.

(magistrski stoliki vsajina), prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicykle)

Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Viktoria Cycle Works“ Wolverhampton Angleška.

Kolesa Adler so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.

Jamci so za vsako kolo 12 mesecev; kder ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vse kraje.

I. M. LAVRENCIČ.

Nova Tržaška tovarnica gas. voda, ulica Rossetti št. 1 dvorišča. Razpošilja po krēmah v mestu velike steklenice po 5 nvč. in male po 3 nvč. pasarete razbaže po 5 nvč.

Slavnemu slovenskemu občinstvu se prav toplo priporoča podpisani

I. M. Lavrenčič.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. Jeden omet za ozdravljenje, stoji 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.